Verlagsort Allenstein

...AZETA OLSZTYŃSKA

„...azeta Olsztyńska" z dodatkami „Gość Niedzielny" i „Gospodarz" wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. Abonament miesięczny na pocztach 1.30 marek, z odnoszeniem 1.66 marek. Do Polski 4.00 złote. Wpłacić należy na konto nasze P. K. O. Poznań numer 210 201.

Ojców mowy ... ary
Brońmy zgo... stary!

Niech będzi...
Jezus Ch...

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 5 fenigów za 1-milimetrowy wiersz sześciołamowy. Wiersz reklamowy 15 fenigów. — Redakcja i administracja: **Allenstein Ostpr., Mühlenstr. 2.** Telefon nr. 2531. Pocztowe konto czekowe: Königsberg 2364. Rękopisów redakcja nie zwraca.

Rok 50 **Olsztyn, na środę 20 maja 1936** **Nr. 115**

Zmartwychwstanie Imperjum Rzymskiego

U kresu dzieła Wielkiego Budowniczego Italji

(Korespondencja własna)

Rzym, w maju 1936.

Powstanie „Imperium Romanum" stało się już faktem dokonanym. Oto przed kilku dniami, wśród niepojętego entuzjazmu całego narodu, **Mussolini proklamował tu zupełną aneksję Abisynji.** Oświadczył, że na mocy uchwały Wielkiej Rady Faszystowskiej **cesarzem Abisynji proklamowany został król włoski, Wiktor Emanuel,** cała Abisynja zaś uznana została za kraj włoski.

Już w pierwszych chwilach po dziejowem odrodzeniu Italji w duszy narodu włoskiego obudziła się, a **dziś po piętnastu wiekach w ciało oblekła wypieszczona legendą o światowem państwie rzymskiem, o „Imperjum Romanum".** Wielki architekt nowego życia włoskiego, dyktator — premjer Benito Mussolini zrealizował **czyn godny cezarów,** ojczyźnie swej nadał **najwyższą dziejową godność: cesarstwa rzymskiego,** rozszerzając jej włości na dalekie i rozległe obszary Abisynji.

Zwycięska wojna z Abisynją, przeprowadzona w ciągu pół roku **z niewidzianą dotąd mocą, wytrwałością i żelaznym uporem** — jest oczywistym dowodem, że **Italja parta koniecznością ekonomiczną,** zapalona świetną tradycją i ożywiona wielką ideą, **rozpoczyna nową kartę w swej historji i najprawdopodobniej w historji świata.**

Zanim jednak stało się możliwe **założenie dzisiejszego cesarstwa rzymskiego,** przygotowania trzeba było rozpocząć od podstaw. Mussolini objąwszy w październiku 1922 r., a więc blisko czternaście lat temu — władzę nad Italją, **na miejscu przeżytej demokracji i państwa parlamentarnego stworzył jedynowładztwo dyktatora, a ustrój wewnętrzny oparł na systemie korporacyj gospodarczych.**

Tak nastąpiła **zdumiewająca świat cały rozbudowa kraju.** Pobudowano drogi, mosty i koleje, tunele, wodociągi, wielkie gmachy publiczne, boiska, stadjony, które służą dziś tym samym celom co cyrki i teatry w starym Rzymie. **Osuszono olbrzymie tereny błotniste** i stworzono na nich **nowe życie,** powstało **zmotoryzowane rolnictwo,** którego nie było, specjalnie zajął się Mussolini **stworzeniem potężnej floty powietrznej** i olbrzymim wysiłkiem zmi litaryzował **cały naród,** którym rzucił jak wielką ku lę ognistą na podbój nowych terenów.

Zanim Italja ruszyła na podbój Abisynji, uzyskano przedtem **poważne wpływy w Albanji,** przez usadowienie się księżniczki włoskiej na tronie bułgarskim **wzmocniła się ekspansja Italji na Bałkanie,** a także na bliskim Wschodzie, w Turcji, Grecji, Persji i Afganistanie.

Kiedy Mussolini rozpoczynał tę **wielką politykę podbojowo-kolonjalną i imperjalistyczną** — Italia nie miała zresztą nawet innego wyjścia. Kraj coprawda bogaty w pamiątki architektury i sztuki, lecz **skalisty i ubogi w zdatną do uprawy ziemię,** był już tak przeludniony (blisko 42 miljony mieszkańców), że z **konieczności poszukać musiał nowych terenów dla osiedlenia nadmiaru ludności,** z konieczności też sk...rować musiał swą żywotną energję **w stronę** ...e conajmniej **dla 10 miljonów Włodosyć pracy i chleba.**

...rojną ręką po Abisynję, **napra...ę sprawiedliwość dziejową. Po ...ej Koalicja pokrzywdziła bowiem** ...jąc im za ich udział w krwawych **...kawałka z przyrzeczonych kolonij**

...ielitościwa i nieubłagana konie...omiczna zmusiła dzisiejszą **...padku mocarstwowego i terytorjalne...o niegdyś Rzymu,** do stworzenia **...perjum rzymskiego o charakterze** ...ciekawsza rzecz, że to wyśnione imperjum rzymskie powstał **energji i genjuszowi jednego** trafił stworzyć **jedyny w Sw...łeczny i polityczny. Mussolin...zmu dał Włochom olbrzymia wskazał drogi** wiodące do sł...

Miecze zamienia na pługi armja włoska w Abisynji

Wiedeń. Rząd włoski uprawiać będzie w Abisynji liberalną pod każdym względem politykę kolonjalną. Wedle nadeszłych tutaj ze strony włoskiego ministerstwa kolonij informacyj, zarówno Abisyńczycy, jak i dawni niewolnicy pracować będą praktycznie na tych samych warunkach, jak robotnicy biali. Abisyńczycy zostaną w ten sposób wyszkoleni, aby mogli posługiwać najnowszego typu. Rząd włoski ustali przytem skalę wynagrodzeń.

Na podstawie układów z farmerami abisyńskimi uzgodnione zostaną ceny produktów rolnych jeszcze przed rozpoczyciem żniw. Charakterystyczne jest zarządzenie władz wojskowych w Abisynji, dotyczące podpisywania zamówień dla armji włoskiej ze strony analfabetów Abisyńczyków. Umowy te będą oni mianowicie „podpisywać" odciskiem swych palców, które następnie zostaną zarejestrowane.

Z polecenia rządu włosiego nadeszło już do Afryki wschodniej setki maszyn i narzędzi rolniczych, które zostaną rozdzielone wśród wieśniaków prowincji Tigre. W portach Mogadescio i Massaua wyładowano już oprócz tego wielką ilość pługów motorowych. Zostaną one oddane do dyspozycji żołnierzy włoskich, którzy zamienią obecnie oręż na pług, aby mogli uprawiać urodzajną glebę Abisynji. W najbliższej przyszłością odjadą do Abisynji rzeczoznawcy rolnicy w większej liczbie celem wypracowania szczegółowych planów, dotyczących uprawy ziemi.

O ileby posługiwanie się przez Włochy portem francuskim Dżibutti miało spowodować jakieś komplikacje, władze włoskie podejną budowę autostrady, która prowadzić będzie z Dessie do Assab do portu włoskiego nad morzem Czerwonem w Erytrei południowej. Celem przyśpieszenia transportów górniczych z wnętrza kraju do wybrzeża, wybudowana zostanie nowa linja kolejowa, która zbaczać będzie w Diredaua z istniejącej już linji Addis-Abeba — Dżibutti, porwadząc również do Assab. Specjalną uwagę kładą Włochy na eksploatację platyny w Abisynji. W r. 1932 znajdowała się Abisynja na piątem miejscu wśród krajów, wywożących platynę.

Kiedy wyjaśni się stosunek Włoch do Ligi Narodów?

Londyn. Jak rzymski sprawozdawca „Daily Telegraphu" dowiaduje się z dobrego źródła, Mussolini nie ogłosi swej decyzyj w sprawie stosunku Włoch do Ligi Narodów przed zebraniem się Rady.

Przypuszcza się, że nadzwyczajne posiedzenie Rady Ligi Narodów zostanie odroczone do 22-go czerwca.

Mussolini nie ma zamiaru ustąpienia z Ligi Narodów, chyba, że zostanie do tego zmuszony przez kontynuowanie sankcyj. Istnieje nadzieja, że Włochy w ciągu najbliższych tygodni nakłonią nowy rząd francuski do uznania faktów dokonanych i pozyskają Wielką Brytanję dla takiego samego stanowiska. W politycznych kołach rzymskich przypuszcza się, że nowy rząd francuski porozumie się z Moskwą, zanim ustali swą politykę wobec Ligi Narodów.

Sankcje nie mogą ...czego zmienić.

Wiedeń. Włochy nie odsuwają się jeszcze całkowicie od Genewy.

Według informacyj, na...deszłych tu ze strony miarodajnych kół włoskich ...delegat Włoch będzie nieobecny w Genewie tylk... tak długo, jak długo nie posiadać będzie Liga N...ów sprawiedliwego zrozumienia dla sytuacji ...Afryce wschodniej, stworzonej wskutek zwycię...ji włoskiej.

Ale Włochom idzie tu ...rowanie sytuacji europejski... Abisynji, zwłaszcza, że nie... sze państwa odnoszą się d... usprawiedliwioną niechęcią. ...solini dokładnie, czy współ...spodarcza Włoch z zaprzyjaźnionemi państwami Europy, Stanami Zjednoczonemi, państwami Południowej Ameryki, tudzież Japonją odpowiadać będzie bardziej interesom Włoch przy ich dalszem pozostawaniu w Lidze Narodów, czy też po wystąpieniu Włoch z Ligi.

Z tego właśnie powodu nie można jeszcze dziś twierdzić, jakoby odsunięcie się Włoch od Ligi miało już oznaczać całkowite zerwanie stosunków Włoch z Genewą. Narazie jest tylko to pewne, że większa część członków partji faszystowskiej, tudzież wielka Rada faszystowska domagają się obecnie mimo wszystko wystąpienia Włoch z Ligi Narodów, zwłaszcza, że Rada Ligi zatwierdziła dalszy kurs sankcyjny.

Byłoby jednak absurdem twierdzić, jakoby uchwały powzięte ub. soboty w Rzymie co do Abisynji, mogły być kiedykolwiek cofnięte. Mimo to Mussolini zdecydował się na zwołanie posiedzenia Izby deputowanych, ażeby dekretowi rządowemu, dotyczącemu aneksji Abisynji nadać podstawy konstytucyjne. Izba deputowanych przyjęła oczywiście jednomyślnie wszystkie dotyczące ustawy.

Rzym stoi wobec tego na stanowisku, że tylko w wyniku wojny mogłaby nastąpić zmiana obecnego stanu posiadania w Abisynji, bo żadne sankcje nie zdołają już sytuacji zmienić.

Sankcje miały na celu ukrócenie czasu wojny. Cel ten nie jest już więcej aktualny. Wobec tego ...odpowiedzialność spada w zupełności już na... na Ligę, ale poprostu na wszystkie państwa ...ólne, które stosować będą w dalszym cią... wobec Włoch.

Anglja za... o dobre stosunk...

Londyn. W Londynie p... do spotkania, jakie nastąpiło ...nistrem Edenem i Blumem. A... na ograniczony czas, jaki mi...

...yżu tylko przejazdem, rozmowa ta ...iąca i stanowiła raczej nawi... ...z ...delegacji

W kilku wierszach

Berlin. Pat. Z Eisleben donoszą o ciężkich burzach, połączonych z gradem. W t. zw. okręgu wodnym w Mansfeld, jak i na prowincji, spadły olbrzymie ilości wody, które zalały szereg wiosek. Szkody materjalne idą w tysiące.

*

Białogród. Pat. Skazano 30 osób na 20-dniowy areszt za rozpowszechnianie fałszywych i alarmujących pogłosek. Władze prowincjonalne otrzymały polecenie stosowania surowych represyj wobec tego rodzaju wykroczeniom.

*

Paryż. Pat. Nowoobrany parlament zbierze się po raz pierwszy 1 czerwca w drugi dzień Zielonych Świątek. Minister Flandin udał się na kilkudniowy wypoczynek na południe Francji. Zastępuje go Paul-Boncour.

*

Rzym. Pat. „Tribuna", komentując wystąpienie Guatemali z Ligi Narodów, pisze: Decyzja ta oznacza, że „Ligę Narodów opuszczają państwa nie dlatego, czego Liga Narodów nie zrobiła, ale za to, co uczyniła w ostatnich czasach. Ci, którzy narzucili Lidze Narodów swą politykę, ponoszą dziś odpowiedzialność za rozkład i rozpadanie się Ligi."

*

Addis Abeba. Pat. Przybyła tu w towarzystwie syna posła abisyńskiego w Londynie dr. Martina grupa 9 misjonarzy brytyjskich, uchodzców z Asba Tefari, stolicy prowincji Szerszer, gdzie byli przedmiotem napaści ze strony band.

*

Addis Abeba. Pat. Na drodze Dzima—Addisalem zmotoryzowane kolumny włoskie udały się w pościg za żołnierzami abisyńskimi, którzy zaatakowali szczepy Galla i Gurache. Włosi ogłosili spis ludności tubylczej, przyczem obowiązuje zgłaszanie posiadanej broni myśliwskiej i amunicji.

*

Jerozolima. Pat. W nocy trwały w dalszym ciągu rozruchy w Tel-Avivie i w Jaffie. W Jaffie trzech żydów zostało zabitych, a dwóch jest rannych. W Haifie podpalono kilka domów mieszkalnych. Straty są znaczne.

*

Jerozolima. Pat. W Jerozolimie w kinie „Edison" wieczorem niewykryty przestępca dał szereg strzałów, zabijając trzech żydów i raniąc trzech.

*

Jerozolima. Pat. Pogrzeb trzech żydów, zabitych podczas rozruchów, odbył się przy udziale wielutysięcy żydów bez zajść. Wszystkie sklepy żydowskie na znak żałoby były zamknięte. Sytuacja w dalszym ciągu jest bardzo naprężona. Strajk generalny trwa. Na mieście panuje duże zaniepokojenie.

Strajk górników

Madryt. Pat. Strajk górników w Asturji rozszerza się. Zastrajkowali górnicy w Langreo, w Galodrio od 10 dni strajkujący nie opuszczają kopalni. W okręgu kopalni skoncentrowano 3 kompanje piechoty, kompanję karabinów maszynowych i 500 gwardzistów cywilnych.

Śmierć byłego greckiego premjera ministrów

Ateny. Pat. Były prezes rady ministrów Tsaldaris zmarł na apoleksję. Tsaldaris brał udział w posiedzeniu jednej z komisyj parlamentarnych, około północy poszedł spać, a około godziny 1-ej nastąpił atak kaszlu i w pół godziny później b. premjer Grecji już nie żył. Lekarze, wezwani do jego łoża, mogli już tylko stwierdzić zgon.

Tsaldaris

Rząd sowiecki jest gotów ograniczyć zbrojenia morskie

Londyn. Rząd sowiecki zawiadomił oficjalnie rząd brytyjski, iż przyjmuje zaproszenie w sprawie rokowań o umowę morską pomiędzy Związkiem Sowieckim i W. Brytanją, odpowiadającą w głównych punktach umowie londyńskiej w sprawie jakościowego ograniczenia zbrojeń na morzu i wymianę informacyj o programach budowy, zawartej w marcu r. b. pomiędzy W. Brytanją, Stan. Zjednoczonemi i Francją. Z ramienia Związku Sowieckiego rokowania te prowadzić będzie attache morski ambasady sowieckiej w Londynie Czekuński przy współudziale rzeczoznawców.

W nocie, którą w tej sprawie złożył ambasador sowiecki w-Londynie Majskij stałemu podsekretarzowi stanu w Foreign-Office, sir Robertowi Vansitartowi, rząd sowiecki czyni dwa ważne zastrzeżenia.

1) Rząd sowiecki oświadcza, że postanowienia ewentualnej umowy muszą być identyczne z odpowiedniemi klauzulami brytyjsko-niemieckiej umowy morskiej, a w każdym razie postanowienia umowy brytyjsko-sowieckiej nie mogłyby zobowiązywać rządu sowieckiego do niczego, coby wykraczało poza ramy zobowiązań niemieckich wobec Anglji. Rząd sowiecki ustanawia więc pod względem jakościowym zasadę parytetu pomiędzy Rzeszą i Związkiem Sowieckim na Bałtyku.

2) Rząd sowiecki oświadcza, iż postanowienia ewentualnej umowy z W. Brytanją nie mogą dotyczyć sowieckich sił morskich na wodach Dalekiego Wschodu. Rząd sowiecki, o ile ch... wojenną na Pacyfiku, przyjąć mo... takie zobowiązania, które obej... na umowa sowiecko-japońska. ... chowuje więc sobie wolną rękę ... dzie, zastrzegając sobie prawo bud... mych jednostek morskich, co Japonja ... wiając informowanie o swym progr... na wodach. Dalekiego Wschodu, o ... wzajemności w tej sprawie ze stron...

Przed przyszły gabinetem L. Bl...
piętrzą się już wielkie trudnos...

Wiedeń. Leon Blum znalazł się w oblic... całkiem nieoczekiwanych trudności, od których zlikwidowania zależeć będą losy jego przyszłego gabinetu.

Największem niebezpieczeństwem dla Bluma są komuniści, pragnący reprezentować odrębny swój program rewolucyjny w Izbie i uzależnić poparcie rządu Bluma od zezwolenia im na uprawianie propagandy komunistycznej wśród mas robotniczych. Pozatem zdecydowani są komuniści do czynienia Blumowi trudności, także w dziedzinie polityki zagranicznej.

Wynika z tego, że przyszły rząd Bluma narażony będzie na niebezpieczny nacisk ze strony komunistów.

Walka między socjalistami a komunistami we Francji nie da na siebie długo czekać.

Pierwszego czerwca spodziewana jest dymisja gabinetu Sarrauta, a 2 czerwca utworzy Blum nowy gabinet, a 4 czerwca będzie odczytana deklaracja nowego rządu.

Starhemberg złożył wizytę Mussoliniemu

Wiedeń. Nastrój w łonie Heimwehry jest mimo wystąpienia ks. Starhemberga z gabinetu umiarkowany. Przywódcy dążą do zachowania w myśl zleceń ks. Starhemberga jak najściślejszej dyscypliny wiedząc o tem dobrze, że w Austrji musi panować bezwzględny spokój. Heimwehra — jak zapewniają przywódcy — nie straci nerwów.

Do bawiącego obecnie w Rzymie ks. Starhemberga wystosowano telegram ze strony przywódców Heimwehry, w którym podkreślają, całkowitą wierność wobec jego osoby.

Jak było do przewidzenia ks. Starhemberg w czasie swego pobytu w Rzymie dokąd wyjechał w charakterze naczelnego wodza frontu sportowego na zawody piłkarskie między Austrją a Włochami złożył wizytę Mussoliniemu, który rozmawiał z ks. Starhembergiem 2 godziny na temat sytuacji powstałej wskutek rekonstrukcji gabinetu. Rzecz prosta, że Mussolini musiał przyjąć go na dłuższej audjencji z uwagi na zażyłe stosunki, jakie go łączą z naczelnym wodzem Heimwehry. Z drugiej strony zaznaczyć należy, że jest zupełnie wykluczone, ażeby rozmowa ta mogła naruszyć w jakikolwiek sposób obecną sytuację w Austrji, gdyż Mussolini ceni sobie wysoce sprawność polityczną kanclerza Schuschnigga i jego popularność wśród społeczeństwa o czem świadczy treść telegramu Mussoliniego wystosowanego pod adresem kanclerza Schuschnigga z okazji rekonstrukcji gabinetu.

Marja Rodziewiczówna

Byli i będą

43)

— Hrabia mi oddał ten zeszyt. Niech go pan odniesie jutro koledze — rzekł Jagodziński. — Ja to wszystko drukowane mam. To trzeba dobrze chować. Niech pan przestrzeże kolegę, żeby w gimnazjum nie trzymał. To istotnie niebezpieczne rzeczy!

Przez oczy chłopaka mignęło życie, radość.

— Odniosę! — szepnął. — Byle on nie miał z mojej racji przykrości.

— Jak pan jakiej książki rzadkiej chce, proszę do mnie się zwrócić. Z kolegami ostróżnie, można ich skompromitować. W gimnazjum ostro śledzą.

— Dziękuję panu! — szepnął Stefek. — Będę uważał.

Kilka dni trwało przy obiadach przygnębiając... usposobienie, ale pani Oktawja zauważyła, że ... nie ma apetytu i zaniepokoiła się tem okrop... poprzednim wypadku matka już zapomniała... bia zajął się też czemś innem, i spokój w...

Odtąd między uczniem a mentorem ... inny stosunek. Wprawdzie do zwierze... tefana nie doszło, ani się na nic nie... się prosić korepetytora. Pr... zaprz... iało...

góle był niepopularny w klasie. „Hrabicz", „purchawka", „atłasik" — przezywano go. Potem zaczął prosić Jagodzińskiego o książki: o wielkich ludziach, uczonych, bohaterach. Nie brał ich nigdy do swego pokoju, ale odrobiwszy lekcje, czytywał, siedząc naprzeciw mentora. Było już między nimi milczące porozumienie.

Pewnego razu zdarzył się znowu niefortunny wypadek. Po obiedzie Stefan wyszedł z Jagodzińskim na miasto, po jakieś podręczniki. Za powrotem pani Oktawja spotkała ich w przedpokoju cała wzburzona. Opowiedziała, że w czasie ich nieobecności był jakiś obdartus ... czeń, chciał się widzieć z Stefanem, dziękował za ... akieś pieniądze na wpis i opowiadał zawiłą hist... o liście, o posłańcu, o tajemnicy.

— Co to jest? ... wszystko znaczy? Przecie ty ni... ...zy? Skądże mu dałeś? Za... ordynarny, prosty! Skąd

...myłka! — rzekł spokojnie ... pieniądze posłałem, a pan ..., list posłańcowi wręczył. ...ak zlękłam! Coś taki bla... ...cię te nauki wyczerpują! ...e przed herbatą. A może

...ba. Tego wieczora Stefan ...nia lekcyj, aż Jagodziński

...manie i płakał, aż cały się

...banu takiego?

...kami oczy zakrył.

...y, nędznik. I będę potepio... Kłamię matce i pana do...

...ki grzech? Dajże pan po... ...opiłeś, dałeś pieniądze u...

bogiemu koledze, wszystko w porządku. A może matka pana byłaby temu nierada, poco jej było tę przykrość robić. Mam nie grzech, ale zrobiłem dobry uczynek, ją uspokoiwszy! Dajże pan spokój, każdy musi sobą być i wedle swych zasad postępować a jeśli nie jest jeszcze niezależny, to musi milczeć, a często kłamać. Inaczej nie człowiekiem będzie, ale ciastem! Wstydź się pan, to jakieś babskie skrupuły, a wszystko co babskie, to dopiero grzech! Ot! chodź pan. Przyniosłem „Nędzników" Wiktora Hugo. Będzie co czytać!

I tak ani się spostrzegł Stefan, jak się pozbył skrupułów. Z zahukanego, pieszczotami przeczulonego dziecka począł się wyrabiać skryty, przemyślny w wykrętach charakter. Na jawny bunt nie miał jeszcze mocy, ale wśród domowych był cichym stanowczym, prostem i kontrastem.

Pewnego wieczoru przyszedł do Jagodzińskiego kolega Litwin po jakieś notatki.

Litwinisko było typowe, wielki, niezgrabny, towarzysko nieokrzesany. Zastał Stefana, odrabiającego lekcje, stanął pod piecem i przyglądał się pracującym.

— Kończajcie sobie, ja zmarzł, to się odgrzeję.

Gdy Stefek skończył i wychodził, spytał:

— A z jakich to Hrehorowiczów kolega?

— Nie wiem! —bąknął.

— Bo jeden Hrehorowicz nacz... był. Ojciec mój pod nim służył. ... panowie, ojciec gorzelanym był u ... i został, gdzieś pod sosną. Hrehorow... wzięli, wyleczyli, a jakże, a potem ro... że to nie w naszych stronach było, t... czy kto po nim został.

— A na imię jak mu było? — ...

— Tego nie wiem. Jeden ... rowicz, albo mu imię trafia? Kaz... wsze kolega ma porządne nazwisko.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Szef policji polskiej w Berlinie

Generał Zamorski (drugi z prawej strony) szef policji państwowej przybył do Berlina z celem zapoznania się z urządzeniami policji niemieckiej.

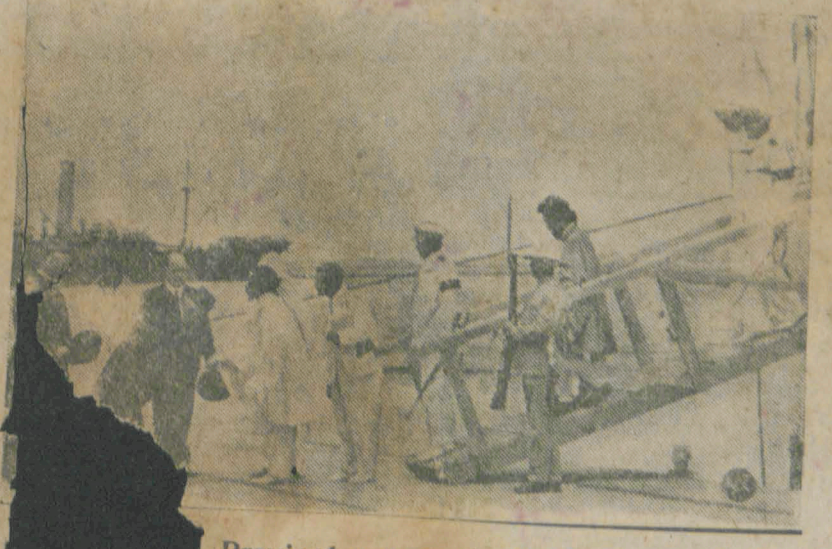

Przyjazd negusa do Haiffy

...dujemy oryginalne zdjęcie przedstawiające mo-...t przyjazdu negusa na angielskim krążowniku wojennym ...orpiso" do Haiffy w Palestynie. Zdjęcie to zostało prze-... samolotem do Marsylji i transmitowane drogą radjo-...graficzną do Paryża:

Widzimy moment powitania negusa przez przedstawicieli lokalnych władz w Haiffie.

Gdyby Włosi nie przyszli

Paryski „Intransigeant" zamieszcza interesującą korespondencję z Harraru, Francuski, p. Pauliny Herfort, która dnia 8 bm. w południe weszła do Harraru wraz z awangardą włoską.

P. Herfort opisuje, iż Harrar został w straszny sposób zniszczony i splondrowany przez żołnierzy rasa Nasibu, którzy będąc w rozsypce, dokonywali jeszcze dzieła zniszczenia. „Plondrowanie w Harrarze rozpoczęło się 6 bm. Ludność miejscowa uciekała strwożona, chcąc uniknąć masakry. Dnia 7 bm. rankiem opuścił Harrar gubernator abisyński Tesseman, a wówczas żołnierze, ukryci dokoła miasta, rozpoczęli strzelaninę. W chwili obecnej w Harrarze niema już prawie białych. Pozostali jeszcze tylko konsul angielski, dr. Ferron, Francuz, lekarz trędowatych, kierownicy misji szwedzkiej, a pozatem ojcowie i siostry z misyj katolickich."

P. Herfort przeprowadziła wywiad z 78-letnim kapłanem francuskim mgr. Jarrousseau, pozostałym w Harrarze na czele misji katolickiej. Oświadczył on jej co następuje:

„Powitałem przybycie Włochów, jak łaskę Opatrzności, ponieważ Italja jest narodem wysoce cywilizowanym i katolickim. Gdyby Włosi byli opóźnili swe wejście do Harraru, bylibyśmy wszyscy tu pomarli. Od chwili wyjazdu negusa, który opuścił kraj, wywożąc z sobą fortunę Abisynji, rozpoczęła się rewolta. Ludzie byli wprost rozwścieczeni na cesarza, który zrujnował naród. Gdy przybyli żołnierze rasa Nasibu, będący już w rozsypce, rozpoczął się straszny bezład i chaos. Wszystkie sklepy z winem i z likierami zostały ograbione. Powszechne pijaństwo dało hasło do rozboju i strzelaniny."

Opozycja przeciw Włochom

Rzym. Pat. Agencja Stefani donosi: Wiadomość agencji Reutera o tem, że w zachodniej części Abisynji utworzyło się nowe ognisko opozycji przeciw władzy włoskiej nie zasługuje na żadną uwagę. W całej Abisynji niema żadnej siły zbrojnej, któraby mogła przeciwstawić się wojskom włoskim. Trzeba nadmienić, że właśnie w zachodniej części Abisynji znajdują się kopalnie złota. To właśnie niektórych wtajemniczonych w to, skłania do popierania siłą abisyńczyków.

Sprawy włosko-abisyńskie

Rzym. Koła półurzędowe oświadczają, że nic nie wiedzą o rzekomem powstaniu rządu abisyńskiego w Gora.

Rzym. Synowie Mussoliniego Bruno i Vittorio otrzymali nominację na poruczników lotnictwa. Były sekretarz partji faszystowskiej Farinacci, który pełnił funkcje porucznika lotnictwa na froncie północnym, udekorowany został srebrnym medalem wojennym. Synowie Mussoliniego, Farinacci oraz zięć Mussoliniego hr. Ciano powrócili do Neapolu gdzie witani zostali owacyjnie.

...ne c...zoziemców

...adze włoskie wyda-...ców, zamieszkałych w ...j liczbie kilku dziennikarzy, a ...aczelnego redaktora dziennika ...dzącego w Addis Abebie. Wy-...skutek oskarżeń o propagandę ...two. Liczni tubylcy, schwy-...ku rabunku lub morderstwa, ...ybunałom wojskowym i byli ...znie po wydaniu przez trybu-

Włosi proponują kupno kolei

Dżibuti. Krążą tu pogłoski, że jakoby Włochy zaproponowały czynnikom miarodajnym francuskim przekazanie władzom włoskim linji kolei do Addis Abeby i portu w Dżibuti, wzamian za inne terytorjum i koncesje. Z kół francuskich oświadczają, że ze względów strategicznych nie może być mowy o oddaniu Dżibuti, chociaż port od czasu zajęcia Abisynji przez Włochy zamiera.

Krwawe pokłosie komunizmu hiszpańskiego

Paryż. KAP. Niedawno w parlamencie hiszpańskim poseł Calco Sotelo wystąpił z przemówieniem, w którem ostro atakował rząd za dopuszczanie do coraz większych zamieszek i niepokojów w Hiszpanji. W ciągu ostatnich dwóch tygodni, oświadczył poseł Sotelo, Hiszpanja przeżyła 38 strajków, 53 zamachów bombowych i 99 napadów, 47 osób przy tej okazji straciło życie, a 261 zostało ciężej lub lżej poranionych. Spalono i zniszczono przytem 52 budynki o charakterze publicznym, w większości wypadków świątynie katolickie. W odpowiedzi na te interpelację minister spraw wewnętrznych Casales Quiroga oświadczył, że wszystkie te wybryki są dziełem band wichrzycieli bez sumienia i rząd wszelkich starań dokłada, by bandy te zlikwidować i uczynić je nieszkodliwemi. Za karygodne natomiast uważa szerzenie paniki przez rozgłaszanie wieści o aktach teroru. „Winnych obecnej sytuacji szukać trzeba nie na lewicy lecz w obozie przeciwnym" — tłumaczył ten dziwny minister, którego zdaniem winno być uspokojenie kraju a nie większe jeszcze rewolucjonizowanie.

Głos francuski o decydującej roli Polski na Wschodzie

Paryż. Na łamach paryskiego „Journalu" ukazał się artykuł, omawiający sytuację polityczną i gospodarczą Polski. Na wstępie artykuł stwierdza, że w kształtowaniu się współczesnej międzynarodowej **pozycja Polski na Wschodzie Europy posiada znaczenie conajmniej tak duże, jak na Zachodzie rozwój stosunków angielsko-włoskich lub włosko-dunajskich.** Porównawszy dwie przeciwne tendencje, charakteryzujące zdaniem pisma, polskie programy gospodarcze, a mianowicie stosowanie zarządzeń finansowych i deflacji z politykę intensywnego podnoszenia wytwórczości, „Journal" podkreśla górującą jego zdaniem ok...znos...gian...wicie, że niezależnie od różnyc... **czynniki pozostają w Polsce nie...** **wodzona przez generała Rydza Śmigłego oraz polska polityka zagraniczna.**

Rozwiązanie „korpusu ochotniczego" przez rząd austrjacki

Wiedeń. Na mocy decyzji prezydenta policji wiedeńskiej rozwiązany został t. zw. korpus ochotniczy, który powstał przed kilku laty, celem popierania policji w jej akcji, służącej do utrzymania porządku.

Rozwiązanie tego korpusu nastąpiło z tego powodu, ponieważ rząd austrjacki pragnie ześrodkować wszelkie agendy spraw bezpieczeństwa tylko w łonie policji regularnej, tudzież milicji, jako organu wykonawczego frontu patrjotycznego.

Rekordowy budżet wojskowy w Stanach Zjednoczonych

Waszyngton. Prezydent Roosevelt ogłosił, że podpisał przedłożenie o wydatkach wojskowych w sumie 572 miljonów dolarów i przedłożenie budżetowe w kwocie 116 miljonów dolarów.

Kwota 116 miljonów dolarów zostanie rozdzielona między departament stanu, ministerstwo sprawiedliwości, ministerstwo handlu i ministerstwo pracy.

Budżet wojskowy nie był nigdy w pokojowych czasach tak wysoki. W ramach tego budżetu przeznaczono sumę 8,5 miljonów dolarów na powiększenie prac na wybrzeżu Pacyfiku na wyspach Hawajskich i nad kanałem Panamskim.

Skarb Armady ma być wyłowiony z morza

W najbliższych tygodniach syndykat angielski zamierza przeprowadzić próbę wyłowienia okrętu „Florencia", który w r. 1588 transportował skarb hiszpański armady. Od blisko 350 lat czyniono wielokrotne, bardzo kosztowne próby wydobycia wraku tego okrętu, który — wedle przypuszczeń — spoczywa w mule zatoki Tobermory w Szkocji. Mają się na nim znajdować sztaby złota i różne cenne przedmioty wartości 3 miljonów funtów szterlingów

Pewien młody Holender, wynalazca nowego rodzaju dzwonu nurkowego, powrócił właśnie z Tobermoory, gdzie rozpoczął już przygotowawcze prace do akcji wyłowienia okrętu „Florencia".

Czytajcie naszą Gazetę!

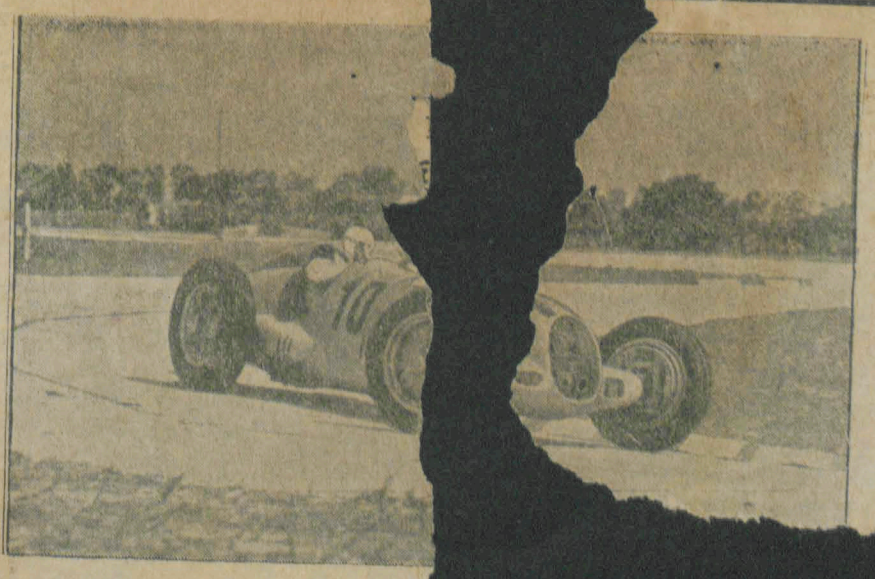

W wyścigach samochodo... ką nagrodę Tunisu... sportowiec niemi... samochodzie M... brazku naszem... czasie treni...

KRONIKA

Olsztyn, dnia 19 maja 1936 r.

Kalendarz na środę: Krz. dz. Bernardyna.
Wschód słońca o godz. 3.36; zachód o godz. 19.28.

— **Olsztyn.** Pewna zamiejscowa furmanka zderzyła się spowodu nieuwagi woźnicy z tramwajem. Powstały jedynie szkody materjalne. Nieuważny woźnica zostanie pociągnięty do odpowiedzialności.

— Na ulicy Warszawskiej zderzyły się dwa samochody osobowe. I w tym wypadku powstały jedynie szkody materjalne. Winę ponoszą obaj kierowcy samochodów.

— Przed sądem w Olsztynie odpowiadała Hildegard W. z Wartemborka za obmowę. Napisała ona list do władzy pocztowej, czyniąc w liście tym listonoszowi L. ciężkie zarzuty. Ponieważ zarzutów tych nie mogła udowodnić, domagał się prokurator ostrej kary dla podsądnej. Sąd przekonał się o winie oskarżonej, lecz uwolnił ją od kary na podstawie amnestji.

— **Skajboty.** Nieszczęśliwy los prześladuje gospodarza Laszewskiego, który już kilkakrotnie przebywał w szpitalu. W tych dniach gospodarz uległ znów nieszczęśliwemu wypadkowi, kalecząc się tak, że musiano go odstawić do szpitala.

— **Skajboty.** W nocy z soboty na niedziele okradziono parobka W. będącego w służbie u gospodarza Liedmanna w Skajbotach. Skradziono mu zupełnie nowe ubranie. — Karczmę należącą do p. Boenigka wydzierzawił p. Roedmer z Morąga.

— **Prejłowo.** Tutejsza karczma przeszła drogą kupna na własność kupca May'a z Skajbot.

— **Butryny.** Prace nad naprawą szosy powiatowej do Przykopu są w pełnym toku. Szosa otrzyma na przestrzeni 3 klm. nowy nasyp. Po ukończeniu tych prac naprawiona zostanie szosa z Przykopu do Nowej Wsi.

— **Nowa Kaletka.** Pewien wyczyn humorystyczny, któryby wnet był się zakończył tragicznie, zauważyć było można na Lalce. Pewien gość wjechał samochodem nad brzeg jeziora, by się w tej pozycji dać sfotografować. Wjechawsze za daleko do wody, począł tonąć, wraz z samochodem. Wydobyto samochód z trudem z wody przy pomocy koni i drugiego samochodu.

— **Gryźliny.** W niedzielę po południu o godz. 2-giej wybuchł ogień w budynku mieszkalnym gospodarza Wylęgowskiego. Ogień ugasiła przybyła szybko na miejsce straż pożarna zanim powstała większa szkoda. Za chwilkę powstał jednak drugi ogień i to w budynku mieszkalnym sąsiada Śledzińskiego. Budynek ten spalił się doszczętnie. Pogorzelec był ubezpieczony.

— **Bogdajny.** Po długich cierpieniach zmarła onegdaj śp. Marjanna Bogdańska ztąd. Zmarła liczyła 80 lat. Od dłuższego czasu przebywać musiała w łóżku.

— **Zapuny.** W Związek z naprawą mostu tutejszego wszelki ruch wozowy i samochodowy skierowany jest przez Kaplityny i Krupoliny.

— **Klebark.** W ubiegły czwartek odbyła się w tutejszym kościele parafjalnym msza św. za spokój duszy Marszałka Piłsudskiego.

KRONIKA ZIEMI MALBORSKIEJ

Święto pieśni

Sztum. Jak wiadomo z ogłoszenia w naszej gazecie odbędzie się w Sztumie święto pieśni polskiej. Na święto to przyjadą także śpiewacy chórów polskich z Olsztyna. Uroczystość zapowiada się wspaniale. Liczyć się należy licznym udziałem publiczności. Bilety wstępu można nabyć już teraz w biurze Związku Polaków.

A więc w święto Wniebowstąpienia Pańskiego na Uroczystość Śpiewaczą! Pospieszmy wszyscy, młodzi, starzy. Uradujemy się pieśnią polską.

— **Sztum.** Uroczystości z okazji 700 lecia kościoła w Postolinie odbędą się 28 i 29 czerwca br. Krótko potem odbędą się uroczystości z okazji 700 lecia tamtejszej gminy.

Z MAZOWSZA

— **Nibork.** Mnożą się znów wypadki kradzieży rowerów. W tych dniach skradziono pewnemu uczniowi szkolnemu rower, postawiony bez dozoru przy ulicy Fryderyka. Złodzieje mają często swe ... rzemiosło ułatwione, bo rowery, stojące bez ... miejscach publicznych, nie są zabezpie-

... Nieszczęśliwy wypadek samocho- ... onegdaj na ulicy Sendenhauptstr. ... straciwszy panowanie nad ... domu i doznał znacznych ... uszkodzony.

... ejsza aresztowała pew- ... ikołajk. Dziewczyna ta ... ową ...

— **Ządzbork.** Plaga chrabąszczy staje się nieznośna. Miejscami ukazały się tak wielkie ilości chrabąszczy, że drzewa zostały całkiem ogołocone z liści. Tępieniem chrabąszczy zajmują się członkowie „Arbeitsdienstu" i żołnierze.

— **Ełk.** Nieszczęśliwy wypadek spotkał żonę kupca K. Kobieta upadła na ulicy i złamała sobie rękę.

Z INNY... CZĘŚCI PRUS ...HODNICH

— ... sądem w Elblągu odpowiadali za prze... świń 44 letni Hammermeister z powia... jego 18-letni syn i sąsiad Zander. ... zarzucał oskarżonym przemyt większ... ilości ... a i prosiąt z polski do Niemiec. H. został sk... any na rok i 10 miesięcy więzienia oraz 1770 ... grzywny. Z. został skazany na 2 miesiące i 2 ... odnie więzienia oraz 1050 mk. grzywny. Pozate... konfiskowano 257 mk. uzyskanych z sprzedaży ... zemyconych prosiąt. Syn zasądzonego H. został uwolniony na podstawie amnestji.

— **Wystruć** Przed tutejszym sądem odpowiadał dawniejszy komunista Karol Radzkowski, karany już kilkakrotnie. Tym razem odpowiadał przed sądem za obrazę kierowników partyjnych. Sąd prze konawszy się na podstawie zeznań świadków o winie oskarżonego, skazał go na 7 miesięcy więzienia.

— **Wystruć.** Mężatka D. wystraszyła się niemało, gdy pewnego dnia otrzymała list z groźbą, że syn jej zostanie zamordowany przez członków bandy „Żółta ręka" o ile ona nie zapłaci 600 mk. Pieniądze te miała położyć na oznaczonem miejscu. Kobieta powiadomiła policję i już po krótkim czasie zdołano wyśledzić autora listu w osobie 18 letniego chłopaka. Odpowiadając przed sądem za wymuszenie i wygrażanie się, tłumaczył się chłopak tem, że czytał podobną scenę w książkach. Sąd skazał go na 9 miesięcy więzienia.

— **Ragneta.** Dwie niewiasty, żony deputantów, jechały na rowerach. Podczas jazdy postanowiły urządzić wyścig na rowerach. Pomysł ten zakończył się fatalnie. Jedna z nich, mężatka F. straciła panowanie nad rowerem i runęła na bruk. Z ciężkiemi okaleczeniami głowy i złamaną nogą odstawiono ją do szpitala.

— **Świętomieście.** 3-letni synek fryzjera Kwednau'a został na ulicy przejechany przez samochód. Dziecko doznała bardzo ciężkich okaleczeń głowy.

KRONIKA POGRANICZA

— **Koczała.** 28-letni Walter H. z miejscowego wybudowania w przystępie zamroczenia umysłowego w wrześniu ubiegłego roku zabił na polu swego ojca. H. został na czas przejściowy umieszczony w zakładzie dla umysłowo chorych w Obrze, w którym już raz kiedyś przebywał. Lekarz naczelny zakładu wydał opinję, że H. należy dla jego niebezpiecznej choroby trzymać stale w zakładzie. Sąd w Pile wydał wyrok w myśl tej opinji.

— **Buczek.** Dnia 12 maja zebrali się rodacy na uroczystość, zorganizowaną celem uczczenia Konstytucji 3 Maja święta Królowej Korony Polskiej i zarazem rocznicy zgonu Wodza Narodu Józefa Piłsudskiego. Przeróżne wiersze pojedyńcze i zbiorowe, pieśni, krótki teatrzyk, przemówienia i odczyty wypełniły program uroczystości. Najwięcej cieszyło wszystkich to, że w uroczystości uczestniczyli wszyscy miejscowi Polacy, skutkiem czego sala była wypełniona po brzegi. Wszystkich łączyła wspólna myśl narodowa, która pozwoli przetrwać i najgorsze burze.

— **Bronikowo,** pow. wałecki. (Ciężki nieszczęśliwy wypadek motocyklisty.) Ciężkiego nieszczęśliwego wypadku d... nał onegdaj 25-letni syn nauczyciela Wachholz... Z niewiadomej przyczyny najechał on swym m... cyklem na kupę kamieni i runął z ma... ci... się kalecząc. Rannego prze... w Tucznie, gdzie stwierdzono, że ... zaszki. Stan rannego jest groźn...

WIAD... ZE ŚWIATA

... rumuński ... arszawie

Wars... Przybył do Warszawy znany chór ... men" złożony ze 105 chórzystów i ...

Wraz z c... przybył prezes chóru p. Nae Popescu, prof. ... rsytetu w Bukareszcie oraz członek akadem... uńskiej.

Chórem dyr... aresz... ć będzie prof. akademji muzycznej w Buk... p. Jon Chirescu.

Na dworc... witał ... gości rumuńskich przedstawiciele pos... elstwa ru... uńskiego, stowarzyszeń polsko-r... uńskich oraz prasy.

Chór rumuński w... ystąpił w niedzielę z festiwalem pieśni rumuńskic... i w salonach rady miejskiej.

46 lat nie mówili d...

Bracia James i Georg... jednem mieście w Horn... 46 lat temu zakochał się ... z którą miał się ożenić. Na... bem Jamesa wrócił do ... George zakochał się w na... szcie odbił mu ją. James ... czyć: nie zjawił się na ś... później żona George'a pr... auto w New Jorku i zmarła. ... wrócił do Hornell i zamieszkał w tym s... co James. Bracia mieszkali na tem same... ulicze, drzwi we drzwi, spotykali się codzień, a... e witali się i nie mówili ze sobą. Tak przeszło 4... lata. George zachorował ciężko, ale i wtedy James odmówił widzenia się z chorym bratem. George umarł. Nawet po śmierci nie darował bratu James krzywdy i nie zjawił się ani razu na cmentarzu, gdzie pochowano George'a.

Program radjowy

rozgłośni warszawskiej

Czwartek, dnia 21 maja 1936 r.

9.00 Sygnał czasu. **9.03** „Hej ty Wisło" — suita ludowa. **9.35** Dz. poranny. **9.55** Płyty. **10.00** Nabożeństwo. **10.50** Płyty. **11.42** Płyty. **12.00** Hejnał z Krakowa. **12.03** Przegląd teatralny. **12.15** Koncert. **14.00** Muzyka z płyt. **15.00** Godzina rolnika. **15.40** „Jak uniknąć krzywdy własnej" — pog. **15.45** „W gościnie u żołnierza-rolnika", feljeton. **16.00** Aud. dla dzieci. **16.15** Wiązanka melodyj rewjowych i filmowych. **16.45** Cała Polska śpiewa. **17.00** Odczyt. **17.15** Koncert. **18.30** „Zgadnij, kto gra i śpiewa" — rozwiązanie zagadki muz. **19.00** Film, plastyka, architektura. **19.20** Koncert rekl. **19.55** Wiad. sport. **20.00** Wśród tańca i śpiewu. **20.45** Dz. wieczorny. **20.55** Obrazek z Polski współczesnej. **21.00** Teatr Wyobraźni. **21.35** Śpiew. **22.00** Wiad. sport. **22.15** Koncert kameralny. **22.50** Muzyka taneczna.

Toruń.

9.45 Progr. na dzisiaj. **9.55** Koncert. **10.50** Płyty. **12.03** Przegląd teatralny. **14.00** Płyty. **15.00** Zwróćmy uwagę na nasze zielarstwo — pog. **15.10** Piosenki żołnierskie. **19.00** „Kontrola mleczności w dobie kryzysu" — pog. rol. **19.10** Koncert. **19.40** Koncert rekl. **19.55** Wiad. sport. **22.50** Tańce i piosenki.

Królewiec.

6.00 Koncert z Hamburga. **9.00** Nabożeństwo. **12.00** Koncert z Monachjum. **14.15** Muzyka lekka. **16.00** Koncert popołudniowy. **18.55** Płyty. **20.10** Wesoły wieczór. **22.40** Muzyka taneczna.

Druk i nakład S. Pieniężnego w Olsztynie. redaktor również za dział ogłoszeniowy S. Pieniężny.
D. A. IV. 1936: 1023. Cennik ogłoszeń nr. 3 z 1. 12. 35.

Związek Polaków w Niemczech T. z. Okr... Ziemi Malborskiej urządza w dniu 21 maja br. (w (święto Wniebowstąpienia Pańskiego)

Zjazd Kół Śpiewaczych z Prus Wschodnich

który odbędzie się o godzinie 3-ciej po południu w Strzelnicy w Sztumie.

O godzinie 10-tej przed południem odbędzie się uroczysta Msza św. w kościele parafjalnym w Sztumie.

Wszystkich Szan. Rodaków prosimy o wzięcie udziału w nabożeństwie i popołudniowych uroczystościach.

Po skończonych występach Kół Śpiewaczych **zabawa taneczna.** **Zarząd.**

Zeitungsbestellschein

Herr / Frau / Fräulein ....

....

bestellt hiermit für den Monat Juni 1936

Stück	Titel der Zeitsch...	Monatlicher Bezugs...
1	„Gazeta Olszty...	

Betrag von ....

erhalten zu haben, ...

den ....

(Unterschrift d. einz...